

Udskriftsdato: søndag den 11. januar 2026

VEJ nr 9254 af 31/05/2010 (Gældende)

DEL V - VEJLEDNING OM BARSELDAGPENGE

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Pensionsstyrelsen, j.nr. 2010-0009684

DEL V - VEJLEDNING OM BARSELDAGPENGE

EF-FORORDNING OM KOORDINERING AF SOCIALE SIKRINGSORDNINGER nr. 883/2004

FORORD

Der har i en årrække på europæisk plan været arbejdet på en ny forordning om koordinering af social sikring indenfor EU, og dette arbejde er nu tilendebragt med vedtagelse af en ny forordning om koordinering af de sociale sikringsordninger. Denne forordning kommer til anvendelse fra 1. maj 2010 samtidig med at en ny forordning med regler om gennemførelse af koordineringsforordningen træder i kraft.

EFTA- landene (Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz) skal først tilslutte sig EU's regelsæt for, at de nye forordninger kan finde anvendelse i forhold til disse lande. Dette sker efter al sandsynlighed efter den. 1.maj 2010. Indtil EFTA- landene har tilsluttet sig EU's regelsæt skal man fortsat anvende regler i de nuværende EF-forordninger om koordinering af sociale sikringsordninger 1408/1971 og 574/1974 i forhold til disse lande.

De ministerier, direktorater og styrelser, der er ansvarlige for administration af lovgivningen om social sikring i Danmark, har siden 1986 jævnligt udsendt vejledninger om de EF-regler om social sikring, der skal anvendes sammen med den danske lovgivning.

Senest er i april 1997 udsendt en samlet revideret vejledning om EF-reglerne om social sikring i form af 7 hæfter om anvendelse af EF-forordning nr. 1408/71 og 574/72 i forhold til dansk lovgivning.

Enkelte af disse hæfter er senere blevet afløst af opdaterede vejledninger mv. ligesom der løbende er udsendt ændringer til vejledningerne i det omfang, der er sket ændringer i reglerne eller domspraksis

Vejledningerne, i alt IX dele, er udarbejdet af Pensionsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsdirektoratet, Arbejdsmarkedsstyrelsen, Socialministeriet, SKAT og Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP).

De enkelte vejledninger er selvstændige enheder, der kan anvendes uafhængigt af hinanden. Dog skal man være opmærksom på, at der i vejledningen om generel introduktion og især de fælles regler er beskrevet en række bestemmelser, som gælder alle sociale sikringsordninger, og som derfor skal anvendes sammen med de øvrige vejledninger.

I forbindelse med den ny EF-forordning udarbejdes en ny nordisk konvention om social sikring, der tager højde for de ændrede regler. Den ny konvention træder først i kraft på et senere tidspunkt.

INDHOLD:

1. Indledning
2. Om vejledningen
3. Geografisk Anvendelsesområde
4. Personkreds
5. Lovvalg – den lovgivning, der skal anvendes
 - 5.1 Æt lands lovgivning
 - 5.2 Lønnet og selvstændig beskæftigelse
 - 5.3 Arbejde på skib

5.4 Tjenestemænd og dermed ligestillede

5.5 Værnepligtige

5.6 Ikke-erhvervsaktive

5.7 Særregler

6. Sammenlægning af perioder

6.1 Sammenlægningsprincip

6.2 Sammenlægning af beskæftigelsesperioder

6.3 Opgørelse i tidsenheder

6.4 Beregningsgrundlag, når ret til en ydelse er opnået ved sammenlægning af perioder

7. Kommunens opgaver

7.1 Kommunen som kompetent institution

7.2 Handlekommune

7.3 Samarbejde

7.4 Udveksling af oplysninger

7.5 Sprog

7.6 Tidsfrister for ansøgninger

8. Særlige forhold om barsel

8.1 Ophold i en anden medlemsstat under barselsorlov

8.2 Genoptagelse af arbejde under ophold i udlandet

8.3 Forsikrede arbejdsløse, der tager ophold i en anden medlemsstat

8.4 Ansøgere, der inden barselsorloven tager ophold i Danmark

8.5 Ansøgere, der under barselsorloven tager ophold i Danmark

8.6 Hvis kun den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring

8.7 Udvidet forældreorlov, når kun den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring

8.8 Udskudt orlov

9. Procesbeskrivelser

1. Indledning

Der er i 2004 vedtaget en ny EF-forordning om koordinering af de sociale sikringsordninger. Denne forordning – kaldet grundforordningen - har nr. 883/2004. Den anvendes sammen med forordningen om gennemførelse af grundforordningen – kaldet gennemførelsesforordningen, nr. 987/2009.

Grundforordningen indeholder en række fælles bestemmelser om generelle principper, og om hvilket lands lovgivning der skal finde anvendelse. Disse regler gælder for alle typer af ydelser, der er omfattet af grundforordningen. Desuden er der en række specifikke regler, der knyttet sig til de enkelte ydelsestyper.

Denne vejledning omhandler reglerne om barseldagpenge. De fælles principper og lovvalgsreglerne omtales i det omfang, de har betydning for afgørelsen om ret til barseldagpenge. For en mere grundig gennemgang af disse henvises til vejledningerne om EF-regler om social sikring:

*DEL 1: A. GENEREL INTRODUKTION TIL EF-REGLERNE OG B. FÆLLES REGLER I
FORORDNING 883/2004*

DEL 2: LOVVALG – DEN LOVGIVNING DER SKAL ANVENDES

Gennemførelsesforordningen indeholder først og fremmest regler om den praktiske, administrative gennemførelser af reglerne i grundforordningen, så som regler om indgivelse af ansøgninger, behandling af disse og kommunikation mellem medlemslandene. Herudover er der enkelte materielle regler i gennemførelsesforordningen. Disse regler gælder på lige fod med grundforordningens regler.

2. Om vejledningen

Denne vejledning udsendes som vejledning for kommunerne ved behandling af sager om barseldagpenge, hvor EU's forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger finder anvendelse.

Grundforordning 883/2004 afløser med virkning fra den 1. maj 2010, hvor gennemførelsesforordning 987/2009 træder i kraft, den hidtil gældende forordning 1408/71. I denne vejledning er disse forordninger benævnt henholdsvis grundforordningen og gennemførelsesforordningen.

Den nye grundforordning bygger i vid udstrækning på samme principper som den tidligere grundforordning.

Ved forordningen sker der en koordinering af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne.

EF-domstolen har ofte fastslået, at det er op til de enkelte lande selv at fastlægge de nationale regler om social sikring. Der er ikke tale om en harmonisering af reglerne om social sikring. Der er dog den begrænsning, at de nationale regler om social sikring skal respektere fællesskabsrettens principper om bl.a. fri bevægelighed, ligebehandling, eksport og sammenlægning.

Forordningerne skal således sikre, at de personer, der er omfattet af forordningens personkreds, ikke mister eller får nedsat allerede erhvervede rettigheder ved flytning fra en medlemsstat til en anden.

3. Geografisk anvendelsesområde

Forordningen anvendes indenfor EU- landene, der er:

EU- området omfatter følgende lande i Europa og oversøiske områder:	Følgende lande/oversøiske territorier er ikke EU-lande:
Azoerne (Portugal)	Alderney (Storbritannien)
Balearerne (Mallorca, Ibiza)(Spanien)	Anguilla (Storbritannien)
Belgien	Arktiske territorier (Frankrig)
Bulgarien	Aruba (Nederlandene)
Ceuta (Spanien)	Cayman Islands (Storbritannien)
Cypern (syd-ø)	Cypern (nord-ø)
Danmark	De britiske antarktiske territorier (Storbritannien)
De Kanariske øer (Spanien)	De Nederlandske Antiller (Nederlandene)
Estland	Det britiske territorium i det Indiske Ocean (Storbritannien)
Finland	Falkland øerne (Storbritannien)
Frankrig	Fransk Polynesien (Frankrig)
Gibraltar (Storbritannien)	Færøerne (Danmark)
Grækenland	Grønland (Danmark)
Guadeloupe (Frankrig)	Guernsey (Storbritannien)
Guyana (Frankrig)	Isle of Man (Storbritannien)
Hebriderne (Storbritannien)	Jersey (Storbritannien)
Irland	

Isle of Wight (Storbritannien)	Jomfruøerne (Storbritannien)
Italien	Mayotte, Saint Pierre
Letland	Miquelon (Frankrig)
Litauen	Montserrat (Storbritannien)
Luxembourg	Ny Caledonien (Frankrig)
Madeira (Portugal)	Pitcairn (Storbritannien)
Malta	Sandwich øerne (Storbritannien)
Martinique (Frankrig)	Sct. Helena (Storbritannien)
Nederlandene	South Georgia (Storbritannien)
Polen	Turks & Caico Island (Storbritannien)
Portugal	Vatikanet
Reunion (Frankrig)	Wallis & Futuna øerne (Frankrig)
Rumænien	
Slovakiet	
Slovenien	
Spanien	
Storbritannien og Nordirland	
Sverige	
Tjekkiet	
Tyskland	
Ungarn	
Østrig	
Ålandsøerne (Finland)	

EFTA- landene (Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz) skal først tilslutte sig EU's regelsæt for, at de nye forordninger kan finde anvendelse i forhold til disse lande. Indtil EFTA- landene har tilsluttet sig EU's regelsæt skal man fortsat anvende regler i de nuværende EF-forordninger om koordinering af sociale sikringsordninger 1408/1971 og 574/1974 i forhold til disse lande.

4. Personkreds

I artikel 2 i grundforordningen er det fastsat hvilke personer, der er omfattet af grundforordningen (personkredsen). Efter denne bestemmelse gælder grundforordningen for personer, der er statsborgere i et land, som er medlem af EU.

Danske statsborgere er således omfattet af grundforordningen, da Danmark er EU-medlem. EU-medlemskabet omfatter ikke Færøerne og Grønland, og grundforordningen gælder derfor ikke på Færøerne og Grønland, men da færinger og grønlændere er danske statsborgere, gælder grundforordningens lovvalgsbestemmelser også for dem, når de har bopæl inden for det geografiske anvendelsesområde, se pkt. 9 og 10 i DEL I: A. Generel introduktion til EF- reglerne og B. fælles regler i forordning 883/2004.

Grundforordningen gælder desuden for statsløse og flygtninge, som er bosat i et medlemsland.

Som "statsløs" betragtes en person, der er omfattet af artikel 1 i konventionen om statsløse personers retsstilling, undertegnet i New York i 1954.

Som "flygtning" betragtes en person, der er omfattet af artikel 1 i konventionen om flygtnings retsstilling, undertegnet i Geneve i 1951 og med en protokoltilføjelse i 1967. Flygtninge ifølge ovennævnte konvention identificeres i Danmark ved, at de er tildelt en opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1 eller § 8, stk. 1.

Kommunerne kan i UdlændingeInformationsPortalen www.nyidanmark.dk/uip finde oplysning om udlændinges nationalitet, opholdsgrundlag og historik. Flygtninge, der er omfattet af ovennævnte konven-

tion om flygtninges retsstilling, kan identificeres ved, at de er tildelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 eller § 8. En statsløs kan også være flygtning og dermed omfattet af konventionsreglerne. Statsløse kan imidlertid have ophold på andet grundlag end asyl, fx som familiesammenførte eller lønmodtagere.

Hvis der er tvivl om en person, der har status som flygtning i Danmark, er flygtning i konventionens forstand, kan der rettes henvendelse til Udlændingesservice.

Herudover gælder grundforordningen ikke direkte for personer, der ikke er statsborgere i et land, som er medlem af EU, såkaldte tredjelands statsborgere.

Ved forordning 859/2003 er bestemmelserne i forordning 1408/71 og 574/72 udvidet til også at gælde tredjelandsstatsborgere. Denne forordning er imidlertid vedtaget med hjemmel i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, artikel 63, stk. 4. Regler med hjemmel i denne artikel gælder ikke for Danmark på grund af Danmarks retlige forbehold.

Der forventes vedtaget en forordning til afløsning af 859/2003. Danmark deltager heller ikke i denne.

Danmark kan derfor ikke bruge grundforordningens regler på tredjelands statsborgere. Det er de nationale danske regler, der skal anvendes på disse personer.

5. Lovvalg- den lovgivning, der skal anvendes

I vejledningen DEL II: Lovvalg, den lovgivning, der skal anvendes findes en udførlig gennemgang af forordningens lovvalgsregler. Det er vigtigt at kende til reglerne, da disse har afgørende betydning for om en person er omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

I grundforordningens afsnit II er fastsat en række regler der afgør, hvilket lands lovgivning, der skal anvendes, også kaldet lovvalg.

Reglerne anvendes til at afgøre, efter hvilket lands lovgivning en persons rettigheder skal bedømmes. I en situation, hvor grundforordningens regler skal anvendes, skal der først tages stilling til, hvilket lands lovgivning der skal anvendes, inden der kan træffes afgørelse om de faktiske rettigheder.

Lovvalgsreglerne afgør ikke i sig selv, om der er ret til ydelser eller pligt til betaling af bidrag mv. De udpeger alene det land, hvis lovgivning en evt. ret/pligt skal vurderes efter.

Det er en forudsætning for anvendelse af lovvalgsreglerne, at den pågældende person hører under grundforordningens persons kredse.

5.1. Ét lands lovgivning

Det er en regel, at en person kun kan være omfattet af ét medlemslands lovgivning ad gangen.

Der kan altså ikke samtidig anvendes to eller flere landes lovgivning for samme sociale sikringsgren eller ydelsestype. Der kan heller ikke samtidig anvendes ét lands lovgivning for visse sikringsgrene/ydelsestyper og et andet lands lovgivning for andre.

Når der er truffet et lovvalg, afhænger det af reglerne i den nationale lovgivning, om der kan være ret til en ydelse.

5.2. Lønnet og selvstændig virksomhed i ét land

En person, der har lønnet eller selvstændig beskæftigelse i ét medlemsland, er omfattet af beskæftigelseslandets lovgivning.

Det er hovedreglen for erhvervsaktive personer, at de er omfattet af lovgivningen i beskæftigelseslandet. Dette gælder uanset andre forhold som fx hvor arbejdsgiveren eller den selvstændige virksomhed har hjemsted, hvor den beskæftigede bor inden for EU eller hvor der betales skat.

Det afgørende er, hvor arbejdet rent fysisk udføres.

En person, der modtager arbejdsløshedsdagpenge og andre sikringsydelser, der midlertidigt træder i stedet for arbejdsindtægt fra Danmark, er omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

5.3. Arbejde på skib

En person, der udøver beskæftigelse om bord på et skib, er omfattet af lovgivningen i det land, hvis flag skibet fører.

Hvis personen bor i det land, hvor arbejdsgiveren har hjemsted og lønnen udbetales herfra, så er personen dog omfattet af lovgivningen i bopælslandet, uanset hvilket flag skibet fører.

5.4. Tjenestemænd og dermed ligestillede

Tjenestemænd og dermed ligestillede er omfattet af lovgivningen i det medlemsland, i hvis forvaltning de er ansat.

Personer, der arbejder for offentlig(e) dansk(e) arbejdsgiver(e), er omfattet af dansk lovgivning om social sikring. Det gælder også, selv om arbejdet udføres i andet land end Danmark og uanset varigheden. Det er en forudsætning, at den pågældende udelukkende arbejder for offentlig(e) dansk(e) arbejdsgiver(e).

5.5. Værnepligtige

Personer, der aftjener værnepligt (militær eller civil), er omfattet af lovgivningen i det land, værnepligten aftjenes for.

5.6. Ikke-erhvervsaktive

Personer, som ikke er erhvervsaktive, er omfattet af lovgivningen i bopælslandet.

5.7. Særregler

Der findes en lang række særregler for lovvalg. Disse gælder som undtagelser til de ovennævnte regler. I vejledningen DEL II: Lovvalg, den lovgivning, der skal anvendes, findes en udførlig gennemgang af alle lovvalgsreglerne.

6. Sammenlægning af perioder

6.1. Sammenlægningsprincippet

Når det er nødvendigt for at opnå ret til ydelser, bevare eller generhverve denne ret efter en medlemsstats lovgivning, skal der efter grundforordningens artikel 6 medregnes forsikrings- beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning.

6.2. Sammenlægning af beskæftigelsesperioder

Sammenlægningsbestemmelsen anvendes fx ved opgørelse af, om kravet til 13 ugers arbejdsmarkedstilknytning er opfyldt som lønmodtager, og om 6 måneder med selvstændig virksomhed er opfyldt, jf. barselloven.

Der kan dog ikke opnås ret til ydelser i en medlemsstat alene på beskæftigelsesperioder i en anden medlemsstat. Retten til barseldagpenge fra Danmark forudsætter beskæftigelse i Danmark umiddelbart forud for fraværet.

Eksempel:

En kvinde har været beskæftiget i Tyskland før en fødsel, og tager efter fødslen ophold i Danmark. Hun vil ikke være berettiget til barseldagpenge fra Danmark, når perioden med Mutterschaftsgeld fra Tyskland er ophørt, da hun ikke ved orlovens start var beskæftiget i Danmark og derfor ikke opfylder beskæftigelseskravet i forhold til den danske barsellov.

6.3. Opgørelse i tidsenheder

Regler for omregning af perioder er fastsat i gennemførelsesforordningens artikel 13.

Når en kommune indhenter oplysninger fra en anden medlemsstat om beskæftigelses- og orlovsperioder, er det af hensyn til de danske opgørelsesregler hensigtsmæssigt, at der anmodes om, at perioden angives i uger og timer. Hvis kommunen modtager oplysninger om perioder opgjort i dage, skal den institution, der giver oplysningerne, samtidig oplyse, om opgørelsen er baseret på en uge på fem dage, seks dage eller syv dage.

Når en dansk kommune afgiver oplysninger om beskæftigelses- og orlovsperioder til en anden medlemsstat, bør angivelsen som udgangspunkt følge den danske opgørelsesmetode, d.v.s. oplyses i uger og timer. Hvis den modtagne institution ønsker perioden angivet i dage, skal kommunen i overensstemmelse med barsellovens § 35, stk. 2, basere opgørelsen på en fem dages uge og samtidig oplyse den modtagende institution om, at denne opgørelsesmetode er anvendt.

6.4. Beregningsgrundlag, når ret til en ydelse er opnået ved sammenlægning af perioder

Når retten til en ydelse er fremkommet ved, at der er medregnet beskæftigelsesperioder i en anden medlemsstat, er det efter grundforordningens artikel 21, stk. 2, alene perioden med beskæftigelse i Danmark, der skal lægges til grund for beregningen. Ved beregning af barseldagpenge kan der således ikke anvendes den gennemsnitlige indtjening inden for de seneste 4 uger før fraværets begyndelse, hvis ikke der i hele denne periode har været tale om beskæftigelse i Danmark. Der må alene lægges den periode til grund, hvori der har været beskæftigelse i Danmark.

7. Kommunens opgaver

7.1. Kommunen som kompetent institution

Kommunerne skal efter barsellovens § 48 behandle ansøgninger og træffe afgørelser i sager om udbetaling af barseldagpenge og er således i Danmark den kompetente institution på disse områder.

Når der indgives en ansøgning om barseldagpenge, skal kommunen behandle sagen, hvis ansøgeren efter lovvalsreglerne hører under dansk lovgivning om social sikring, selv om ansøgeren ikke er bosat i Danmark.

7.2. Handlekommune

For så vidt angår barseldagpenge gælder efter barselbekendtgørelsens kapitel 9, at hvis ansøgeren ikke har bopæl i Danmark, er det arbejdsstedets kommune, der skal behandle sagen.

Når kommunen har truffet afgørelse i sagen udbetales ydelsen, hvis ikke andet er aftalt, direkte til ansøgeren (arbejdsgiveren, hvis det er en refusionssag). Ansøgerens bopælssteds institution underrettes om nødvendigt herom. Jf. gennemførelsesforordningens artikel 27, stk. 7.

Hvis kommunen ved en fejltagelse modtager en ansøgning fra en ansøger, der ikke er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, skal kommunen videresende ansøgningen til den institution, der efter forordningen er den kompetente institution i en anden medlemsstat med angivelse af, hvilken dato ansøgningen er indgivet. Henvendelse kan ske gennem et kontaktoorgan, hvis der er et sådant i den pågældende medlemsstat.

7.3 Samarbejde

Grundforordningens artikel 76 omhandler samarbejde.

Institutionerne skal efter grundforordningens artikel 76, stk. 4, i overensstemmelse med princippet om god forvaltningsskik besvare alle forespørgsler inden for en rimelig frist og skal i den forbindelse informere de berørte personer om oplysninger, der er nødvendige for at de pågældende kan udøve deres rettigheder efter grundforordningen.

7.4. Udveksling af oplysninger

Landenes myndigheder og institutioner skal efter grundforordningens artikel 76, stk. 2, yde hinanden bistand, som om det drejede sig om gennemførelsen af deres egen lovgivning.

Hvis det for at kunne træffe afgørelse i en sag er nødvendigt, at indhente oplysninger om forudgående beskæftigelse i en anden medlemsstat, skal kommunen rette henvendelse til den kompetente institution i den anden stat, som skal levere de relevante oplysninger. Henvendelse kan ske direkte eller gennem et kontaktorgan.

Kommunen skal tilsvarende på anmodning udlevere oplysninger til den kompetente institution i en anden medlemsstat, når dette er nødvendigt for at denne institution kan træffe afgørelse om ret til ydelser efter denne stats lovgivning om ret til social sikring.

De personer, som er omfattet af grundforordningen, skal efter grundforordningens artikel 76, stk. 4, hurtigst muligt underrette institutionerne i det land, hvis lovgivning, de er omfattet af, og institutionerne i bopælslandet om enhver ændring i deres personlige forhold, der har betydning for deres ret til ydelser ifølge grundforordningen.

7.5. Sprog

Det fremgår af grundforordningens artikel 76, stk. 7, at et lands myndigheder, institutioner og domstole ikke kan afvise ansøgninger eller andre dokumenter, der forelægges dem, med den begrundelse, at de er affattet på et andet sprog, der er anerkendt som officielt sprog i EU.

Myndigheder og institutioner, der behandler sager efter grundforordningen, fx danske kommuner og klageinstanser er således forpligtet til at modtage henvendelser, ansøgninger og tilhørende dokumentation mv. på et hvilket som helst andet sprog, der er blandt de sprog, der er anerkendt som officielle EU-sprog. Om nødvendigt for behandlingen af henvendelsen, må myndigheden/institutionen selv sørge for og betale for oversættelserne. Der findes ikke i grundforordningen bestemmelser om refusion af disse udgifter.

For at undgå længere sagsbehandlingstid på grund af oversættelser er der udarbejdet et omfattende blanketsystem. Blanketterne med fuldstændig ensartet trykt tekst findes på alle EU- landenes officielle sprog.

Efter reglerne i retssikkerhedsloven og forvaltningsloven har kommunen pligt til at sikre sig, at borgeren forstår og bliver forstået i sager, der behandles af myndigheden. Det betyder, at kommunen ved ansøgning om en dansk ydelse efter barselloven fra en anden medlemsstats borger, der ikke behersker det danske sprog, skal sørge for oversættelse af skriftligt materiale, der anvendes i forbindelse med behandling af sagen.

7.6 Tidsfrister for ansøgninger

Ansøgninger, der efter et lands lovgivning skal være indgivet til en myndighed, en institution eller en domstol i det pågældende land inden en bestemt frist, anses efter grundforordningens artikel 81 for rettidigt indgivet, såfremt de inden for samme frist er indgivet til en tilsvarende myndighed, institution eller domstol i en anden medlemsstat.

Det betyder fx, at en klage over en dansk afgørelse om barseldagpenge anses for rettidigt indgivet, hvis klagen inden for fristen er modtaget i en barseldagpengemyndighed i en anden medlemsstat.

Omvendt vil henvendelser med anmodning om en ydelse fra en anden medlemsstat, som en dansk kommune modtager, og som skal sendes til den rette medlemsstats institution, anses for rettidigt modtaget, hvis de er modtaget i den danske kommune indenfor den frist, der gælder for den udenlandske institution.

8. Særlige forhold om barsel

8.1. Ophold i en anden medlemsstat under barselorlov

En ansøger, der er omfattet af de danske regler om social sikring på det tidspunkt før fødslen eller adoptionen, hvor retten til barseldagpenge indtræder, er berettiget til barseldagpenge fra Danmark under hele fraværsperioden uanset, hvor den pågældende opholder sig. Dette gælder også, selv om barnet ikke bliver født i Danmark. Jf. barsellovens § 3, stk. 5.

Hvis en ansøger umiddelbart forud for, at retten til barseldagpenge indtræder, holder ferie eller orlov med løn fra arbejdsgiver, mister ansøgeren ikke retten til barseldagpenge fra Danmark ved i denne periode at tage ophold i en anden medlemsstat, jf. Ankestyrelsens afgørelse SM D-26-08.

Eksempel:

En ansøger er 6 uger før fødslen flyttet til Frankrig med sin mand. Efter sin overenskomst får hun løn fra sit arbejde fra 8 uger før fødslen. Der er derfor ret til barseldagpenge fra Danmark i hele orlovsperioden.

8.2. Genoptagelse af arbejde under ophold i udlandet

For at der fortsat er ret til barseldagpenge fra Danmark under ophold i udlandet, skal fraværperioden være uden afbrydelser. Hvis fx en kvinde bliver sygemeldt under graviditeten, medens hun opholder sig i udlandet, og bliver raskmeldt før 4 uger før fødslen, vil hun ikke være berettiget til barseldagpenge fra Danmark, medmindre hun ved raskmeldingen genoptager en beskæftigelse, under hvilken hun er omfattet af den danske lovgivning om social sikring.

Hvis arbejdet helt eller delvist genoptages under en forældreorlov i udlandet, vil retten til barseldagpenge bortfalde, indtil ansøgeren på ny er omfattet af de danske regler om social sikring og opfylder betingelserne for at få barseldagpenge

Eksempel:

En ansøger, som er bosat i Sverige, men har været beskæftiget i Danmark og modtager barseldagpenge fra Danmark, genoptager arbejdet i en svensk virksomhed, inden forældreorloven er udløbet. Hun er herefter ikke længere omfattet af dansk lovgivning om social sikring og vil ikke kunne få barseldagpenge fra Danmark under den resterende forældreorlov.

8.3. Forsikrede arbejdsløse, der tager ophold i en anden medlemsstat

En ansøger, der tager ophold i en anden medlemsstat for at søge arbejde og i denne periode bevarer retten til arbejdsløshedsdagpenge fra Danmark, er omfattet af dansk lovgivning om social sikring og derfor berettiget til barseldagpenge fra Danmark, hvis fravær i forbindelse med barsel eller adoption starter i denne periode. Retten til arbejdsløshedsdagpenge fra Danmark vil for en arbejdssøgende arbejdsløshedsforsikret normalt kunne bevares i 3 måneder efter udrejsen.

Eksempel:

En arbejdsløs kvinde flytter 2 måneder før fødslen med sin mand til Tyskland, og er i Tyskland arbejdssøgende og berettiget til arbejdsløshedsdagpenge fra Danmark. Hun vil være berettiget til barseldagpenge fra Danmark fra 4 uger før fødslen.

8.4. Ansøgere, der inden barselorloven tager ophold i Danmark

En ansøger, der ved fraværperiodens start er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge fra en dansk a-kasse, vil også være berettiget til barseldagpenge fra Danmark, jf. barsellovens § 27, stk. 1, nr. 2).

Dette gælder også, hvis ansøgeren er vendt hjem fra en beskæftigelse i udlandet og ikke efter hjemkomsten har haft beskæftigelse i Danmark. Det er en forudsætning for at kunne opnå ret til arbejdsløshedsdagpenge i Danmark, når man vender hjem fra en anden medlemsstat, at man har været medlem af en dansk a-kasse inden for de seneste 5 år.

Betingelsen er, at ansøgeren efter de regler, der er fastsat i Arbejdsdirektoratets bekendtgørelse om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde mv. inden for EU og i det øvrige udland, er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, og at ansøgeren ikke har ret til barseldagpenge fra det tidligere opholdsland. Der skal være dokumentation fra a-kassen på ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Eksempel:

En dansk kvinde, der har været beskæftiget 4 år i England, og før den tid var medlem af en dansk a-kasse, vender tilbage til Danmark 5 uger før fødslen, og søger 4 uger før fødslen om barseldagpenge. Hvis hun fra sin a-kasse medbringer dokumentation for, at hun opfylder betingelserne for ret til arbejdsløshedsdagpen-

ge, og hun kan dokumentere, at hun ikke har ret til ydelser under barsel fra England, har hun ret til barseldagpenge fra Danmark.

Hvis ansøgeren har ret til ydelser fra England til 13 uger efter fødslen, vil hun have ret til barseldagpenge fra Danmark for den periode, der ligger ud over disse 13 uger. Det vil sige den sidste uge af 14 ugers perioden og hele 32 ugers forældreorlovsperioden, hvor barseldagpengene dog skal deles med barnets fader, hvis denne har ret til barseldagpenge fra Danmark.

8.5. Ansøgere, der under barselorloven tager ophold i Danmark

En ansøger, der har opholdt sig i en anden medlemsstat ved barselorlovens begyndelse, og senere tager ophold i Danmark, kan opnå ret til barseldagpenge fra Danmark, hvis følgende 3 betingelser er opfyldt:

- 1) Der er ikke mere ret til ydelser under orlov fra en anden medlemsstat.
- 2) Ansøgeren opfylder beskæftigelseskravet for at få barseldagpenge i Danmark.
- 3) Der er ikke gået 46 uger efter fødslen/adoptionen.

Ansøgeren vil have ret til forældreorlov i en periode, svarende til det tidspunkt hvorfra beskæftigelseskravet er opfyldt og indtil, der er gået 46 uger efter fødslen. Retten til barseldagpenge vil dog være begrænset i det omfang, den anden forælder har holdt forældreorlov med barseldagpenge, idet forældrene tilsammen ikke har ret til mere end 32 uger med barseldagpenge under forældreorlov.

Hvis ansøgeren er i beskæftigelse i en periode, hvor der er opnået ret til barseldagpenge fra Danmark, og der ikke er gået 46 uger efter fødslen, vil der senere være ret til at få barseldagpenge under udskudt orlov, forudsat at barseldagpengeretten for denne periode ikke er brugt af den anden forælder.

Eksempel:

Et forældrepar flytter fra Spanien til Danmark 26 uger efter barnets fødsel. Moderen modtager ydelser under barselorlov fra Spanien. Faderen, der ikke har været i beskæftigelse i Spanien efter fødslen, kommer i beskæftigelse ved ankomsten til Danmark. Efter 13 ugers beskæftigelse, hvor der så er gået 39 uger efter barnets fødsel, bliver han berettiget til barseldagpenge fra Danmark, og kan således holde 7 ugers forældreorlov med barseldagpenge, eller udskyde dem til senere.

Hvis manden kom fra en beskæftigelse i Spanien, ville han være berettiget til barseldagpenge fra Danmark umiddelbart efter, han var begyndt i beskæftigelse her.

8.6. Hvis kun den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring

Hvis forældrene bor sammen og den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, medens den anden forælder er omfattet af en anden medlemsstats lovgivning om social sikring, har den forælder, der er omfattet af den danske lovgivning ret til orlov som moder/fader inden for de første 14 uger efter fødslen/adoptionen og herefter ret til 16 ugers forældreorlov. Jf. bekendtgørelse om ret til barseldagpenge, § 10, stk. 1.

Eksempel:

Et forældrepar bor i Malmø, hvor moderen arbejder, meden faderen arbejder i København. Efter fødslen holder moderen et års orlov. Faderen har ud over fædreorloven på 2 uger ret til 16 ugers forældreorlov med barseldagpenge fra Danmark uafhængigt af, hvor meget orlov moderen holder med ydelser fra Sverige.

8.7. Udvidet forældreorlov, når kun den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring

Hvis forældrene ikke bor sammen, og den forælder, der er omfattet af den danske lovgivning, har barnet boende hos sig, har denne dog ret til 32 ugers forældreorlov.

Hvis forældrene bor sammen, og det kan dokumenteres, at den forælder, der ikke er omfattet af dansk lovgivning, ikke mellem den 14. og 46. uge efter barnets fødsel får udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse.

se fra en anden medlemsstat, kan den forælder, der er omfattet af dansk lovgivning holde 32 ugers forældreorlov, jf. barselbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Hvis det kan dokumenteres, at den forælder, der ikke er omfattet af dansk lovgivning, mellem den 14. og 46. uge efter barnets fødsel får udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse i en kortere periode end 16 uger fra en anden medlemsstat, kan den forælder, der er omfattet af dansk lovgivning, få udbetalt barseldagpenge under forældreorlov i en tilsvarende længere periode.

Eksempel:

Et forældrepar bor i København, moderen er beskæftiget i Danmark, faderen er beskæftiget i Sverige. Moderen vil gerne holde orlov i 46 uger efter fødslen. Det kan hun, hvis parret kan dokumentere, at faderen ikke modtager föräldrapenning fra Sverige i perioden mellem den 14. uge og den 46. uge efter fødslen.

8.8. Udskudt orlov

Som nævnt under pkt. 8.5. kan der være udskudt orlov med dagpengeret, hvis ansøgeren har opholdt sig i Danmark og været berettiget til barseldagpenge indenfor de første 46 uger efter barnets fødsel.

Hvis en ansøger ikke har haft ret til barseldagpenge i Danmark inden for de første 46 uger efter barnets fødsel, men kan dokumentere en ret til udskudt barselorlov med ydelser efter en anden medlemsstats lovgivning, kan der udbetales barseldagpenge under udskudt orlov, hvis den ligger inden for den periode, hvor der efter de danske regler kan udbetales barseldagpenge.

9. Procesbeskrivelser

EESSI – Elektronisk udveksling af informationer inden for social sikkerhed.

Efter grundforordningen og gennemførelsesforordningen skal dataudveksling mellem de berørte institutioner ske elektronisk.

Dataudvekslingen sker i systemet EESSI, som både omfatter ”kataloger”, dvs. lister over institutioner i medlemslandene og SED’er (Strukturerede Elektroniske Dokumenter), som skal bruges til udveksling af oplysninger mellem institutioner, beskrivelse af hvordan SED’er udveksles, valideres og lagres mm.

Alle SED’er sendes og modtages elektronisk via nationale kontaktpunkter, som sender dem videre til den relevante institution.

De hidtil gældende E-blanketter afskaffes således og erstattes af SED - Strukturerede Elektroniske Dokumenter.

Arbejdet med at udarbejde og opnå enighed om de nødvendige meddelelser, deres formater og procesbeskrivelser forventes at være færdigt i løbet af foråret 2010.

Derefter skal der ske tests i 6 medlemslande med henblik på, at EESSI kan indføres i alle medlemslande, så alle medlemslandes institutioner kan udveksle alle nødvendige informationer elektronisk senest fra den 1. maj 2012, 2 år efter at de nye forordninger finder anvendelse.

E-blanketter

I princippet afskaffes alle E-blanketter fra den 1. maj 2010. De E-blanketter, der allerede er udstedt, og som efter deres pålydende er gyldige efter denne dato, bliver ikke ugyldige, men der kan ikke udstedes nye E-blanketter efter EF-forordning 1408/71 efter 1. maj 2010. Medlemslande, der udsteder blanketterne automatisk i et elektronisk blanketsystem, dvs. et system, der henter oplysninger i nationale registre, kan dog fortsat udstede E-blanketter. Ingen danske myndigheder har et sådant system til E-blanketter.

Denne beslutning er truffet, fordi man ikke ønsker en situation, hvor et medlemslands institutioner skal udskifte et eksisterende automatisk blanketsystem med udfyldelse af papirblanketter i hånden.

SED’er forventes ikke at være klar til brug fra 1. maj 2010. Den Administrative Kommission opfordrer derfor alle til at være pragmatiske og fleksible i deres tilgang til behandling af sager og kommunikation

mellem myndigheder efter 1. maj 2010. Kommuner, styrelser mv. skal fortsat anvende E-blanketter mv. i den grad det er muligt og uden at det skaber forvirring omkring hvilken forordning anvendes i den enkelte sag. Kommuner, styrelser mv. må derfor imidlertid forvente at modtage E-blanketter fra nogle medlemslandes institutioner.

Denne vejledning vil blive opdateret med beskrivelse af SED'er mv., når disse er færdige og klar til brug.

SED'er - Strukturerede Elektroniske Dokumenter

SED'erne er bygget op på samme måde for alle sektorer og med henblik på elektronisk udveksling.

Elektronisk udveksling af SED'er

I Danmark skal alle SED'er fra danske institutioner, dvs. kommuner, regioner, styrelser mv. og arbejdsløshedskasser sendes til andre lande via et kontaktpunkt, der skal varetages af Pensionsstyrelsen.

Alle SED'er sendes krypteret, bortset fra "konvolut-oplysninger", dvs. oplysninger om afsender og modtager mv., der skal benyttes for at identificere, til hvilken kommune o.s.v. et SED skal sendes.

De øvrige oplysninger i SED'et, som vedrører en konkret borger, krypteres.

SED'erne er udarbejdet til hver enkelt udveksling af data, dvs. et SED, der rekvirerer oplysninger, besvares ved et andet SED. Et elektronisk system kan opbygges, så det genbruger data fra det første SED i det, der indeholder svaret.

Papir-SED'er

I overgangstiden, fra SED'erne tages i brug til 30. april 2012, dvs. fra de nye regler finder anvendelse, til EESSI er indført fuldt ud i alle medlemslande, skal man benytte papir-SED'er og sende dem med almindelig post mellem institutionerne.

Personbårne dokumenter (PD)

Hidtil har personer, der har ret til ydelser i en anden medlemsstat til udgift for Danmark, haft forskellige E-blanketter til dokumentation af deres rettigheder. Disse blanketter erstattes af særlige "portable documents" i et genkendeligt EU-design.

Det er på nuværende tidspunkt uvist om disse dokumenter er klar til brug 1. maj 2010. Den Administrative Kommission opfordrer derfor alle til at være pragmatiske og fleksible i deres tilgang til behandling af sager og kommunikation mellem myndigheder efter 1. maj 2010. Kommuner, styrelser mv. skal fortsat anvende E-blanketter mv. Kommuner, styrelser mv. må derfor imidlertid forvente at modtage E-blanketter fra nogle medlemslandes institutioner.

Denne vejledning vil blive opdateret med beskrivelse af PD'er mv., når disse er færdige og klar til brug.

Pensionsstyrelsen, den 31. maj 2010

JENS BRØCHNER

/ Bent Nielsen